

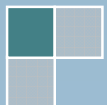
2014

IZVJEŠTAJ SA FINANSIJSKIH TRŽIŠTA

Period od 1.9.-14.9.2014

Kratak pregled dešavanja sa finasijskih tržišta praćen dešavanjima na tržištu valuta, metala i tržišta kapitala sa osnovni kamatnim stopama vodećih svjetskih zemalja

- EVROPSKO TRŽIŠTE
- AMERIČKO TRŽIŠTE
- AZIJSKO TRŽIŠTE
- ZLATO
- NAFTA
- BERZANSKI INDEKSI
- EKONOMSKI KALENDAR
- PREGLED KAMATNIH STOPA

1.1. Evropsko tržište

- *Referentna kamatna stopa ECB-a 0,05%, uz nove instrumente monetarne politike*
- *SNB-mogućnost uvođenja negativne kamatne stope*
- *Referentum za nezavisnost Škotske*

Na septembarskom sastanku Evropske Centralne Banke, donesena je odluka da se referentna kamatna stopa smanji na nivo od 0,05% sa prethodnog nivoa od 0,15%. Pored smanjenja referentne kamatne stope, ECB je smanjila i kamatnu stopu na overnight depozite kod ECB-a te je ta stopa sad iznosi -0,20%. Uvođenjem negativne kamatne stope na overnight depozite, Evropska Centralna Banka ima za cilj da destimulise zadržavanje novca na računima i samim tim da povećanja likvidnost privrede evrozone. Pritiskom Međunarodnog monetarnog fonda, Evropska Centralna Banka morala je da reaguje sa dodatnim mjerama monetarne politike. ECB je tako najavila mjere kao što su QE(quantitative easing) i ABS(assets-backed securities). QE program podrazumjeva kupovinu finansijske aktive od preduzeća i države. Još uvijek nije definitivno odlučeno koliko iznos evra će biti ubačen na tržište ali prema prvim informacijama, taj iznos će biti oko 700 milijardi evra(cca 1000 milijardi USD). Program ABS(assets-backed securities) je takođe još jedna od mjera ekonomske politike koja podrazumjeva upakivanje kredita i kreditnih kartica u bankama te otkupljivanje istih od strane ECB-a. Dragi je naglasio da je ECB spremna da kupuje i rizičnije pakete kredita ukoliko država bude garant tim kreditima. Evropska Centralna Banka je smanjila prognoze za privredni rast ove godine sa 1% na 0,9% dok je za sljedeću godinu prognoza rasta smanjena sa 1,7% na 1,6%. Takođe, snižene su prognoze i za stopu inflacije sljedeće godine na 0,3%. S obzirom da je usporen privredni rast najvećih privreda evrozone te da je inflacija skoro na rekordnom minimumu i daleko od ciljane inflacije od 2%, ECB je naglasila da mjere koje je preduzela ne znači da su konačne, odnosno postoji mogućnost za uvođenje dodatnih mjera ukoliko dosadašnje mjere ne budu dale odgovarajuće rezultate. Nakon objave novih mjera monetarne politike, evro se spustio ispod granice 1.30 za američki dolar te je pad evra i dalje nastavljen.

Čelnik SNB-a (Švajcarska Narodna Banka), Thomas Mester, izjavio je da je SNB spremna da reaguje da tržištu da bi se oslabio CHF. On je napomenuo da je SNB spremna da uvede negativnu referentnu kamatnu stopu i da SNB neće dozvoliti dalje jačanje CHF i probijanje granice 1.20 za evro. Švajcarska Narodna Banka je dosad nivo 1.20 branila kupovinom deviza na tržištu. Jak švajcarski frank nije u interesu švajcarske privrede jer bi se sa cijenovna nestabilnost reflekovala i na rast privrede. Nakon Mesterove izjave, švajcarski frank je oslabio i tako dostigao 14-mjesečni minimum u odnosu na američki dolar.

Na ovomjesečnom sastanku BoE(Bank of England) nije bilo značajnijih najava. Referentna kamatna stopa je i dalje ostala na nivou 0,5% dok je i dalje nastavljen otkup obveznica u iznosu 375 milijardi funti. Neizvjesnost oko referenduma Škotske koji se održava 18.septembra 2014.godine uzrokovala je volatilnost britanske funte na svjetskim tržištima. Rezultati anketa su mješoviti, odnosno izgledi Škotske za ocjepljenje ili ostanak u Velikoj Britaniji su podjednaki. Ukoliko se na referendumu izglasa nezavisnost, Velika Britanija bi se mogla suočiti sa velikom političkom i ekonomskom krizom.

1.2 Američko tržište

- *Američki dolar dominantan na tržištu*
- *Očekivanja promjene monetarne politike FEDa*
- *Nesigurnost u Evropi, Britaniji i Kini usmjerava kapital prema SAD*

Američki dolar je u prvoj polovini septembra bio ubjedljivo najtraženija valuta na tržištu. Prestanak treće etape programa otkupa obveznica se očekuje krajem oktobra, što je jasan znak da privredi više nije potrebna dodatna stimulacija kako bi rasla. Naredni korak od strane FEDa, u cilju smanjenju monetarne ekspanzije, se očekuje sredinom naredne godine, u vidu povećanja kamatnih stopa, prvom u poslednjih osam godina. Prestankom ubrizgavanja jeftinog novca u privredu i povećanjem cijene zaduživanja, sasvim je logično da dođe i do povećanja vrijednosti novca, što se već počelo odražavati na valuti. Mnogi investitori su godinama izbjegavali ulaganje na američko tržište obveznica, zbog niskih povrata na uložena sredstva i radije se okretali zemljama sa većim prinosima, kao što su Australija, Novi Zeland ili Kanada.

Međutim, pomenute akcije FEDa će uticati na smanjenje razlike u fiksnim prinosima, što u situaciji trenutne geopolitičke nestabilnosti svakako ide u korist USD, koji ujedno ima i status sigurnog utočišta. Investitori su već počeli da izlaze iz visokoprinosnih valuta i kupuju USD, što se najviše vidi na primjeru valutnog para AUD/USD. Prema američkoj vladi, popularni aussie je za samo 15 dana oslabio preko 4.25%. Politika FEDa je dobila podršku i u podacima iz privrede. Povjerenje potrošača, prema anketi Univerziteta Mičigen, je dostiglo nivoa koji su bili prije finansijske krize. Veća potrošnja je za sobom povukla i povećanje proizvodnje i aktivnosti uslužnog sektora. Trend rasta vrijednosti dolara nisu mogli da poremete ni nešto slabiji podaci sa tržišta rada. Stopa nezaposlenosti je smanjena na 6.1%, međutim broj novootvorenih radnih mjesta u avgustu je bio za skoro 100 hiljada manji od očekivanja, ali je to izolovan slučaj u poslednjih nekoliko mjeseci i smatra se da će već septembar imati bolje izdanje.

Još jedna stvar, koja ide u korist USD, jesu nedavne akcije Evropske centralne banke, koja je spustila kamatne stope na rekordno nizak nivo od 0.05%, povećala negativnu kamatu na depozite na 0.20% i najvila program otkupa obveznica, koji bi trebalo da počne do kraja godine. Mimoilaženje u monetarnoj politici između FED i ECB jasno daje znak da je Evropa i dalje u krizi, dok se SAD oporavljaju, i na taj način se dio novčanih tokova koji su išli prema Evropi preusmjerio na američko tržište. Neizvjesnot u vezi referenduma o nezavisnosti Škotske i konstantno slabi podaci o ekonomskom rastu iz Kine, su dodatno podstakli tražnju za dolarom, koji se pored švajcarskog franka trenutno čini kao najsigurnija opcija.

Kanadski dolar je slabio na tržištu, prvenstveno zbog velikih količina koje su se konvertovale u američke dolare. Stopa nezaposlenosti u Kanadi je ostala na 7.0%, dok je broj zaposlenih smanjen za 11 hiljada. Guverner BoC je ostavio kamatnu stopu na 1%, što je 32. put u nizu. Očekuje se nešto veća tražnja za CAD, sa povećanjem izvoza i oporavkom američke privrede, dok pad cijena nafte svakako ne ide u korist kanadskoj ekonomiji.

1.3. Azijsko tržište

- *Boj nastavlja sa masovnim ubrizgavanjem novca u privredu*
- *Pad BDP u Japanu u drugom kvartalu*
- *Stopa nezaposlenosti u Australiji 6,1%*
- *Pad vrijednosti AUD*

Japanska centralna banka (BoJ) će nastaviti kupovati hartije od vrijednosti od 435 do 507 milijardi EUR u protivvrijednostima Yena u borbi protiv niske inflacije i usporavanja privrede u Japanu. BoJ je uvjerena da će japanska privreda nastaviti bilježiti umjeren rast. Predsjednik BoJ Haruhiko Kuroda je savjetovao Vladu Japana da uprkos usporavanja privrede u drugom kvartalu ove godine zbog ovogodišnjeg uvećanja PDV-a ostane pri planu uvećanja PDV-a i naredne godine da bi se izbjegao dalji rast duga države. Ekonomisti očekuju da će nakon pada privrede u drugom kvartalu od 7,1%, u trećem ponovo doći do rasta ali je i dalje najveća briga za Vladu Japana neočekivano loša potrošnja građana koja čini oko 60% ukupnog bruto društvenog proizvoda. Ukoliko se privrede u narednom periodu ponovo oporavi i uhvati zamaha, moguće je da će premijer Shinzo Abe krajem naredne godine ponovo prema planu dodatno uvećati PDV sa 8% na 10% i tako nastavi borbu protiv visokog duga države. Odluka o tome se očekuje krajem ove godine. Čelnik BoJ Kuroda smatra da je zemlja na dobrom putu u borbi protiv deflacije. Dugo godina je privreda Japana patila od smanjenja cijena, potošači su bili suzdržani u kupovini, plate su smanjene dok su preduzeća odlagala svoje investicije. BoJ želi sa svojim masivnim ubrizgavanjem novca u privredu stimulisati rast cijena čime bi u bliskoj budućnosti trebalo da bude dostignuta ciljana inflacija od 2%.

Centralna banka Australije (RBA) je zadržala referentnu kamatnu stopu od 2,5% i naglasila da će kamatne stope ostati nepromijenjene i u narednom periodu da ne bi rizikovali dalji rast već previsokih cijena stanova. Privreda Australije je u drugom kvartalu ove godine zabilježila rast od 3,1% što je iznad očekivanih 3%. Stopa nezaposlenosti je u avgustu ponovo smanjena na 6,1% nakon velikog pada u julu na 6,4%. Iako su u navedenom izvještajnom periodu objavljeni pozitivni podaci za Australiju, AUD je pretrpio velike gubitke i oslabio u odnosu na američki dolar i evro za oko 4%. Razlog pada AUD je pojavljivanje novih špekulacija o tome da će Federalne rezerve povećati kamatnu stopu ranije nego što se očekivalo što je prouzrokovalo masovnu prodaju AUD za USD.

2. KRETANJE VALUTNIH PAROVA U PERIODU OD 20.08-16.09.2014

EUR/USD

EUR/GBP

EUR/CHF

GBP/USD

USD/JPY

AUD/USD

2.1. Kretanje cijene zlata

Zbog sastanka FED-a koji je najavljen za srijedu i očekivanja investitora da će FED najaviti povećanje kamatne stope prije planiranog roka, cijena zlata je dostigla 8-mjesečni minimum. Labava monetarna politika FED-a je bila podrška cijeni zlata dok zatezanje monetarne politike utiče da žuti metal gubi na svojoj vrijednosti. S obzirom da očekivanja o pooštavanju monetarne politike FED-a i najava rasta kamatnih stopa dovodi do rasta cijene dolara, inverzno s tim, cijena zlata pada te je tako cijena zlata pala na nivo 1.230 USD za uncu. Takođe, na pad cijene zlata uticao je i prošlosedmično odobrenje za vazdušne napade u Siriji protiv IS (Islamističke države) od strane američkog predsjednika Baraca Obame. Mnogi investitori smatraju da će na FED nakon ovosedmičnog sastanka biti jasniji po pitanju datuma povećanja kamatnih stopa.

2.1. Kretanje cijene nafte

Cijena nafte se spustila na nivo ispod 97 dolara po barelu te tako dostigla najniži nivo u posljednjih 17 mjeseci nakon što je smanjena proizvodnja nafte usljed visokih zaliha koja su se nagomilale zbog smanjene tražnje za naftom. Nakon stabilizacije sukoba u Ukrajini i Bliskom istoku, došlo je do pada cijene nafte jer su isporuke iz ostalih zemalja rasle brže od tempa potražnje za ovim energentom. Smanjena potražnja za naftom je rezultat usporenog ekonomskog rasta u Evropi i Kini. Međunarodna agencija za energiju(IEA) objavila je u mjesečnom izvještaju da će se povećati isporuka nafte u 2014.godini za 1,6 miliona barela na dan od strane zemlja koje nisu članice OPEK-a.

2.3. Kretanje pojedinih berzanskih indeksa

DAX

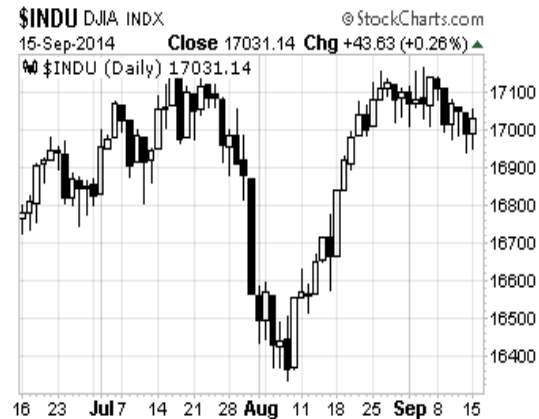
S&P500

Nikkei 225

DJIA

3. NAJAVA VAŽNIJIH EKONOMSKIH DEŠAVANJA

Datum	Vrijeme	Valuta	Ekonomski kalendar od 15.09. do 26.09.2014	Očekivanja	Prethodno
16.09.2014	03:30	AUD	RBA Meeting's Minutes		
	10:30	GBP	Consumer Price Index (YoY) (Aug)	1.5%	1.6%
	11:00	EUR	ZEW Survey - Economic Sentiment (Sep)	21.3	21.7
17.09.2014	10:30	GBP	Bank of England Minutes		
	10:30	GBP	ILO Unemployment Rate (3M) (Jul)	6.3%	6.4%
	11:00	EUR	Consumer Price Index (YoY) (Aug)	0.3%	0.4%
	14:30	USD	Consumer Price Index (YoY) (Aug)	1.9%	2.0%
	20:00	USD	Fed Interest Rate Decision		0.25%
	20:30	USD	Fed's Monetary Policy Statement and press conference		
	18.09.2014		GBP	Scottish independence referendum	
	09:30	CHF	SNB Interest Rate Decision (Sep 18)		0%
19.09.2014	14:30	CAD	Consumer Price Index (YoY) (Aug)	2.1%	2.1%
23.09.2014	10:00	EUR	Markit Manufacturing PMI (Sep)		50.7
	10:00	EUR	Markit Services PMI (Sep)		53.1
	15:45	USD	Markit Manufacturing PMI (Sep)		57.9
24.09.2014	14:00	EUR	DE Consumer Price Index (YoY) (Sep)		0.8%
25.09.2014	14:30	USD	Durable Goods Orders (Aug)		22.6%
26.09.2014	14:30	USD	Gross Domestic Product Annualized (Q2)		-2.1%
	15:55	USD	Reuters/Michigan Consumer Sentiment Index (Sep)		82.5

4. PREGLED VAŽEĆIH KAMATNIH STOPA VODEĆIH SVJETSKIH ZEMALJA

Pregled referentnih stopa	Referentna kamatna stopa	Posljednja promjena	Datum promjene	Naredni sastanak
Evropska centralna banka	0,05%	-0,10%	04.09.2013	02.10.2014
Federalne rezerve SAD	0-0,25%	-0,75%	16.12.2008	17.09.2014
Banka Engleske	0,50%	-0,50%	05.03.2009	09.10.2014
Banka Kanade	1,00%	0,25%	08.10.2010	22.10.2014
Švajcarska nacionalna banka	0,00%	-0,25%	03.08.2011	18.09.2014
Banka Japana	0,10%	-0,20%	19.12.2008	07.10.2014
Banka za novčane rezerve Australije	2,50%	-0,25%	06.08.2013	07.10.2014